

BUITEN

7^e JAARGANG N°. 44.

ZATERDAG 1 NOVEMBER 1913.

Foto C. Steenbergh.

STADSGEZICHT TE GENT.
DE TORENS VAN ST. NICOLAAS, BELFORT EN ST. BAAFS.

STADSGEZICHT TE GENT. ILLUSTRATIE.	BLZ. 523
DE STERRENHEMEL IN NOVEMBER, DOOR A. A. N.	„ 524
DE ZONNEVROUW, DOOR GASTON LEROUX (18) BLZ. 524 EN 534	
DE GRAND CANYON VAN ARIZONA, DOOR MR. W. J. VAN	
BALLEN, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 526—527
DE LEVENSGESCHIEDENIS VAN EEN SPIN, (SLOT), DOOR	
E. C. ANDREWS (VERTAALD DOOR J. KUILMAN)	BLZ. 527
NEPHROLEPIS BOSTONIENSIS. ILLUSTRATIE	„ 528
VAN DE ENGELSCHER VOGELKUST, DOOR A. B. WIGMAN,	
GEÏLLUSTREERD.	„ 529
NIEUWS VAN DE SPREKENDE PARKIETEN TE GOUDA,	
DOOR P. V. T.	„ 530
DE HERFSTDRADEN IN HET OUDE VOLKSGELOOF, DOOR	
CORON.	„ 530
DE LANDBOUWONDERNEMING „DE WILHELMINAPOLDER”	
BIJ GOES, DOOR I. G. J. KAKEBEEKE, GEÏLL.	BLZ. 530—531
IN EN OM MAASTRICHT, D. LEORIKMENSPOEL, GEÏLL.	BLZ. 532—533
TRAFALGAR-DAG TE LONDEN. ILLUSTRATIE	BLZ. 534
DE LUITENANT-VLIEGER LEO VAN STEYN MET LUIT. A.	
M. L. J. HOFSTEE. ILLUSTRATIE.	„ 534
BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.	

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten.” Duidelyke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's. Tevens gelieve men achter op de foto's duidelyk aan te geven, wat ze voorstellen.

DE STERRENHEMEL IN NOVEMBER.

HET volgende overzicht geeft den stand der Sterrenbeelden in den vóóravond (te ongeveer 8 uur):
 Zenith: Andromeda, Cassiopeia, Cepheus, Hagedis;
 Noorden: Groote en kleine Beer, Draak;
 Noordoosten: Giraffe, Lynx, Tweelingen;
 Oosten: Eridanus, Orion, Perseus, Stier, Wagenman;
 Zuidoosten: Driehoek, Ram, Walvisch;
 Zuiden: Kleine Paard, Pegasus, Visschen, Waterman, Zuidervisch;
 Zuidwesten: Dolfin, Steenbok;
 Westen: Arend, Hercules, Lier, Pijl, Slangendrager, Vos, Zwaan.

De Melkweg, die te 8 uur van Oost door het Zenith naar West loopt, is, nu het sterrenbeeld Zwaan zooveel lager komt te staan niet meer van in het oog vallende helderheid.

Algol minima zijn waarneembaar: den 4^{en} November kort na middernacht, den 7^{en} te 10 uur, den 10^{en} te 7 uur, den 27^{en} te middernacht en den 30^{en} te 9 uur. Als naar gewoonte geef ik alleen de geschikte waarnemingsuren op.

Het Zodiakaallicht is ook in November, eenige uren na middernacht, zeer goed aan den Oostelijken hemel zichtbaar, in de sterrenbeelden Leeuw, Kreeft en Tweelingen. Als een buitengewoon heldere hemel ons vergunnen wil den *Gegenschein* te zien, dan zal dat toch alleen in de eerste dagen van November mogelijk zijn (in den Stier). Later hindert de maan; in het laatst der maand gaat het uiterst zwakke schijnsel schuil in den Melkweg.

De Leoniden, vallende sterren met een straalpunt tusschen ζ en ϵ van den Leeuw, die zich gewoonlijk half November eenige dagen lang in soms vrij groot aantal vertoonen, zullen ditmaal zeer veel hinder hebben van de maan, die als Volle Maan den 13^{en} November in den Ram staat, den 21^{en} als Laatste Kwartier in de Tweelingen (zie de in de *N.R.Cl.* afgedrukte kaartjes). De zwerm der Leoniden heeft eenmaal deel uitgemaakt van de door Tempel ontdekte komeet 1866 I. Deze komeet heeft een baanbeweging, tegengesteld aan de beweging der aarde; de zwerm treft de aarde aan de vóórzijde, hetgeen beteekent (zie Buiten, III. N°. 45), dat men de vallende sterren voornamelyk in den nanacht ziet, en dat zij zich zeer snel aan den hemel bewegen.

Geheel anders is het gesteld met de iets later (omstreeks 20

November) optredende *Andromediden*, aldus genoemd naar het straalpunt bij γ Andromedae. Zij heeten ook *Bieliden*, naar de komeet van Biela, die in 1846 en in 1852 zich aan de verbaasde oogen der astronomen als een dubbele komeet voordeed en daarna nooit meer is gezien. Maar in hare plaats werd toen in 1872 en in 1885 een zeer rijke zwerm van meteoren gezien, die later veel minder de aandacht heeft getrokken, maar die toch nog elk jaar in November eenige, soms vele vallende sterren oplevert. De komeet van Biela was rechtlopend; de Bieliden halen de aarde in en treffen haar dus met geringe betrekkelijke snelheid aan de achterzijde. Zij zijn het best in den vooravond zichtbaar; het straalpunt staat dan vrijwel in top.

De *tijsdvereffening* heeft in de eerste dagen van November haar kleinste waarde: de zon is 16 minuten bij de klok vóór. Nu bekleint echter de groote vertraging die tot Februari doorduurt en dan de zon een kwartier bij de klok achter doet geraken. Deze vertraging, waarvoor ik naar de meer uitvoerige uiteenzetting van Buiten II N°. 1 verwijs, heeft o. a. tot gevolg, dat de zonsondergang, op de klok afgelezen, al omstreeks 1 December even vroeg valt als op Kerstmis, half December nog 4 minuten vroeger: de donkere dagen vóór Kerstmis. Maar ook hebben wij er het oogenschijnlijk snelle lengen der dagen (avonden) in Januari aan te danken.

Mercurius is avondster, maar zeer slecht waarneembaar. *Venus* komt half November nog maar twee uren vóór de zon op, en verdwijnt ten slotte in de morgenschemering.

Mars staakt den 27^{en} November zijn Oostwaartschen loop in de Tweelingen: de planeet gaat *terug* loopen, en daarmede kondigt zich de naderende oppositie aan. De schijf meet 1 November 10", den 30^{en} al 13". Ook de helderheid der prachtige roode planeet neemt nu sterk toe.

Jupiter is kort na zonsondergang nog laag in het Zuidwesten te zien.

Saturnus prijkt in den Stier en is den heelen nacht uitstekend waarneembaar; de planeet loopt nu langzaam *terug*, d. i. naar het Westen.

De thans zichtbare *kome'ten*, sedert de ontdekking van de komeet 1913 E, den 23^{en} October jl., niet minder dan vier in aantal, zijn alle te zwak om tot bespreking in dit weekblad aanleiding te geven.

A. A. N.

DE ZONNEVROUW

door GASTON LEROUX.

(18)

(Geautoriseerde vertaling).

DERDE BOEK.

EN als het me niet lukt, dan — ik zweer het u, Excellentie — dan zullen we, hoe weinig in aantal ook, die priesters van de Zon te lijf gaan. Kan ik dan op uw onpartijdigheid staat maken?

— Maar wat dacht u anders? viel Garcia in op goedmoedigen toon. — Wat dacht u anders? En . . . als u dien Oviedo Runtu, den afstammeling van Huayna Cápac, een beetje . . . bezeren mocht, is het mij ook best. Ik zal u deswege niet voor den krijgsraad dagen.

Ze drukten elkaar de hand, en de markies verwijderde zich snel. Nauwelijks was hij henen, of Garcia schokte eens met de schouders, en zei: zijn dochter is verloren! Dat staat vast. Enfin, het zou alles niet gebeurd zijn, als hij me haar ten huwelijk gegeven had. Het is niet onaardig, dat de dwaas zich aan mij verkocht heeft daareven. Dat hij dat geld nog aannam!

Onder aan de trap vond de markies Natividad. Zij traden juist naar buiten, toen Raymond aangeloopt kwam. Er leek wel iets zeer ernstigs gebeurd: anders zou deze zijn post niet hebben verlaten. De jonkman was doodsbleek en zeer zenuwachtig.

— Wat is er? wat is er? riep de markies hem toe. Raymond antwoordde: Kom vlug mede naar de herberg. We moeten onmiddellijk besluiten wat we zullen doen. Vlug, vlug! . . . Wat heeft Garcia gezegd?

— Hij kon niets voor ons doen, zei hij, niets. Maar hij heeft me goeden raad gegeven en geld. Misschien is alles nog niet verloren. Maar waarom ben jij weggeloopt van je post? Wat is er wel gebeurd? Ze zijn toch nog daar, in dat huis?

— Ja, er heeft maar één man het huis verlaten: Huascar. Ik ben hem nageloopt, en besloot, zoo spoedig we in een stille straat zouden zijn, hem aan te spreken. Ik wilde hem vragen, ons Maria-Theresia terug te geven. Als hij had geweigerd, zou ik hem als een hond hebben neergeschoten. Maar tot mijn verbazing is hij dadelijk de groote *calle* ingeslagen, en, aan het plein gekomen, trad hij onze herberg binnen. Ik sloop achter hem binnen, en verborg mij in de gang. Daar hoorde ik hem aan den waard naar den markies De la Torre vragen. De waard antwoordde hem, dat u was uitgegaan en vermoedelyk bij den dictator op bezoek: ge hadt hem althans, bij het heengaan, naar de woning van generaal Garcia gevraagd. Huascar vroeg hoe laat u terug zou kunnen zijn, en op het antwoord van de herbergier, dat ge misschien al heel spoedig komen zoudt, besloot Huascar te wachten. Dit is het wat ik u kom zeggen.

— Dan zijn ze gered! riep de markies uit. Bij het aanhooren van Raymonds woorden was zijn gelaat meer en meer verhelderd.

— Ze zijn nu beslist gered, want waarom zou Huascar mij

komen opzoeken, wanneer het niet was om de kinderen te redden?

— Dat dacht ik eerst ook, hernam Raymond, — maar toen ik hem eens van terzijde aankeek, twijfelde ik aan zijn goede bedoelingen. God, wat heeft die man een somber uiterlijk! Ik ben bang voor hem. We moeten niet vergeten, dat hij een fanatieke Indiaan is, en hij zich op Maria-Theresia wreken wil.

— De markiezin, die de goedheid zelve was, heeft hem uit de diepste ellende gered. En ik kan niet gelooven, dat hij vergeten zou hebben wat hij aan haar te danken heeft. — Zoo praatte, terwijl hij meer en meer zijn stappen versnelde, de markies. — Van het eerste oogenblik af heb ik me verbaasd, dat hij in deze zaak betrokken was, maar aldoor heb ik een gevoel gehad, dat hij zich er alleen mee bemoeide om voor ons alles ten goede te wenden. Zonder twijfel is hij het ook geweest, die mij dien brief schreef naar de club; den brief, dien ik toen te laat gevonden heb.

— Ik hoop van harte, dat u gelijk hebt, mijnheer, zei Raymond, die het inzicht van den markies niet deelde, — laat ons in elk geval, nu wij hem straks ontmoeten zullen, te weten zien te komen, wat hij beoogt. Laat ons hem trachten uit te hooren. En als hij niet behoorlijk antwoorden mocht, dan maak ik hem af.

— Vergeet niet, dat zij gijzelaars hebben, Raymond.

— Gijzelaars, die ze ook doodden zullen, als wij Huascar sparen. O, mijnheer, ik hunker er naar, mijn woede te koelen. Op hen. Of op... mezelf.

— Maar ik wil mijn kinderen redden.

Dit laatste werd gezegd op een toon van zoo koele terechtwijzing, dat de jonkman er door ontroerde. Hij bleef er zeer van onder den indruk. Tot aan de herberg zei hij geen enkel woord meer.

Toen zij daar aankwamen, bemerkte Natividad een zonderlinge verschijning. Het was een lange grijsaard, die zich achter een wagen verborgen hield, en met starre aandacht elk gebaar van Huascar volgde. Deze grijsaard was schrikkelijk mager; zijn dorre lichaam geleek een skelet, en wankelend leunde hij op een herdersstaf. Een mantel van vodden hing om zijn schouders. Om zijn gipswit gelaat, waarin bleeke oogen levenloos rondkeken, golfdien dikke witte haren. Bij den aanblik van dien man bleef Natividad stilstaan. — Waar heb ik dit spook toch meer gezien? zei hij tot zichzelf — dit wezen komt mij al heel bekend voor.

— Snel was de markies Raymond genaderd. — Ga naar Huascar, fluisterde hij hem in, en zeg hem, dat ik hem in mijn kamer wacht. Of... breng hem zelf daar bij me.

Toen de markies de trap opging, zag hij Natividad staan, die in den aanblik van den zonderlingen grijsaard verzonken scheen. De la Torre monsterde de spookachtige verschijning eens en ook hem leek die een bekende uit vroeger jaren. — Het is wonderlijk, mompelde hij onder het verder gaan, — het is wonderlijk, maar ik heb dien man meermalen gezien. Maar waar? Wie is hij?

IV.

Nauwelijks was de markies zijn kamer binnengetreden, of daar verscheen ook Huascar, gevolgd door Natividad en Raymond, zooals een gevangene door twee bewakers gevolgd wordt. De Indiaan nam den hoed af en groette den markies in het Aimara, wat voor een Quichua een blijk van groote onderscheiding was; immers deze heilige taal werd slechts gebezigd door de priesters der Incas bij de plechtigheden van het *Interaymi*-feest. Als de markies hem echter, zonder zijn groet te beantwoorden, streng bleef aankijken, vervolgde hij in het Spaansch.

— Señor, begon hij met een wel luide, doch zeer kalme stem, — señor, ik breng u nieuws van de señorita en van uw zoon. Wanneer de God der Christenen, waarvan de edele markiezin en de paters mij geleerd hebben, mij helpt, dan zijn uw kinderen binnenkort weer bij u.

Christobal, die door nieuwsgierigheid, angst en ongeduld geplaagd werd, deed zijn uiterste best om zich te bedwingen, en, voor Huascar niet willend onderdoen in zelfbeheersching, kruiste hij waardig de armen over de borst, en vroeg op koelen toon, en afgemeten:

Waarom hebben jelui mijn kinderen ontvoerd?

En Huascar antwoordde:

Waarom hebt u hen laten ontvoeren? Was u niet gewaarschuwd? Begreep u niet, dat een ander dan Huascar de señorita geroofd heeft? Huascar, die voor u zijn broeders, zijn god en zijn vaderland verraadt! Huascar, die nog weet, dat de moeder der señorita te Callao eens een naakt en verhongerd kind van de straat oprapte en in haar huis opnam. Luister. Huascar heeft een duren eed gezworen, dat hij de señorita redden zal van de ontzettende eer, in de heilige woningen der Zon te worden begraven.

Hij zweeg. De markies stak hem de hand toe, doch de Indiaan nam die niet aan.

— *Gracias, Señor* *) zei hij alleen.

Een droeve glimlach teekende zich om den bleekblauwen mond van Huascar.

— En mijn zoon? vroeg de markies — zult ge me dien ook teruggeven?

— Uw zoon loopt niet het minste gevaar; ik waak over hem.

— Gij waakt? Gij waakt over hem? Ach, en misschien heb ik morgen geen kinderen meer.

— Neen, u zult géén kinderen meer hebben, tenminste als u niet doet wat Huascar zegt. Maar als u dat wèl doet, dan zweer ik u dat uw dochter leven zal. Ik zweer het bij de schim van Atahualpa, die haar vergeefs zal wachten; ik zweer het bij Atahualpa, dien ik voor hâar verraad, verraad, tot mijn eeuwige verdoemenis!

— En wat moeten we doen?

— Niets. Dat is het, wat ik u kom zeggen. Ge moet niets doen. Ge moet ook het baksteenen huisje bij de Rio Chili niet naderen. Bewaak de Roode Puncho's niet; wek hun argwaan niet. Laat mij handelen. Mij alleen. *Ik* sta voor alles in, mits u me uw woord geeft, dat men u niet meer in onze nabijheid zien zal. De Indianen kennen u; bij uw nadering zullen allen zich te weer stellen, en de *mammacona's* zullen de *zwarte keten* maken om de bruid van de Zon, gereed om haar dood te steken, wanneer ze vreezen, haar niet meer levend aan Atahualpa te kunnen offeren. Verlaat deze herberg niet. Ga althans niet verder dan dit plein. Als u me dat zweert, dan beloof ik u nu alvast, dat ik vannacht om twaalf uur den kleinen Christobal brengen zal. Uw dochter komt daarna, en spoediger dan ge wel vermoeden kunt.

De markies liep naar den wand, waarvan hij een klein crucifix afnam. Hij kwam er mede naar Huascar, en zei: De markiezin heeft u van onzen heiligen godsdienst geleerd; zweer me op dit kruisbeeld, dat ge doen zult wat ge beloofd hebt.

Huascar strekte de hand uit, en zwoer.

— Ik voor mij ben met uw wóórd tevreden, zei hij.

— Ge hebt het, riep Christobal. — Om twaalf uur vannacht dus, zei Huascar op somberen toon. Dan nam hij zijn hoed, en verliet het vertrek.

— Heeren, zei de markies tot Raymond en Natividad, toen de stappen van den Indiaan op de trap verklonken waren, — heeren, ik heb mijn woord gegeven, we zullen het houden. Ik geloof stellig, dat Huascar ons uit dit gruwelijk avontuur redden kan. Er bestaat geen enkele reden om hem te wantrouwen. Gaf hij niet al tweemaal blijk van zijn eerlijkheid, door ons te waarschuwen? Eens te Cajamarca en een ander maal te Lima?

— Ja, ik ben het met u eens, zei Natividad.

Doch Raymond zweeg. Hij vertrouwde den Indiaan niet. Meermalen had hij hem in de oogen gezien, en steeds had hij daar iets anders dan juist een koene oprechtheid in gevonden.

— Ik heb géén goeden indruk van dien man, antwoordde hij, — misschien bedrieg ik me echter. We haten elkaar, Huascar en ik, dus het is al heel moeilijk om een onbevungen oordeel over elkaar te hebben... In elk geval zijn we nu gevangenen!

Natividad had het venster geopend, en keek naar buiten. Daar stond de zonderlinge grijsaard nog steeds. — Ik heb hem meer gezien; maar waar? God, wie is die man toch? mijmerde Natividad luidop.

— Ja, ik ken hem ook, ik ken hem ook, beaamde de markies, die naast den inspecteur aan het venster was komen staan. Nu kwam ook Raymond nader, en keek.

Zich telkens stuttend met zijn knoestigen staf, sloop de wonderlijke, magere grijsaard Huascar achterna. Met zotte sprongetjes verdween hij herhaaldelijk, nu eens achter een hek, dan achter een wagen of boom, om zich te verbergen. Een paar maal had de Indiaan omgekeken, doch den grijsaard herkenkend, was hij onverschillig verder gegaan.

De markies werd plotseling bleek, en week van het venster. — Ik weet het, zei hij, — het is de vader van Maria-Christina d'Orellana.

Met doffe stem sprak Natividad: ja, ja, hij is het. Vóór zijn ongeluk, nu tien jaar geleden, hebben we hem te Lima gekend, en goed ook.

Geruimen tijd waren allen onder den indruk van deze deeriswaardige verschijning, die hen, juist in dit droevig uur, eraan herinneren kwam, dat ook hij een schoone en beminde dochter had, die verdwenen was ten tijde van het *Interaymi*-feest, en die hij nooit zou weerzien. De markies was diep ontroerd door deze betekenisvolle ontmoeting, en geraakte ondanks de woorden van Natividad, die hem met Huascar's belofte wilde opbeuren, in een staat van volkomen moedeloosheid.

Raymond had ongemerkt het vertrek verlaten, en was den vreemden ouden man gevolgd. In het enge straatje, dat, aan den hoek van het plein gelegen, naar het baksteenen huisje bij de Rio Chili voerde, legde hij zijn hand op den schouder van den grijsaard. Deze wendde zich langzaam om, en keek Raymond zeer vast aan.

— Wat wilt u? vroeg hij met een flauwe doodsche stem.

— Ik wilde u vragen, waarom u dien man volgt. — En Raymond wees naar Huascar, die juist op den hoek een *calle* insloeg.

Wat zegt u? Weet u dat niet? zei de grijsaard uiterst verbaasd, — weet u niet, dat het naar den grooten *Interaymi*-feestdag loopt? Ik ben dien man nagelopen. Hij is de aanvoerder van den troep, die de Zonnevrouw bewaakt. Den troep *roode punchos*, die mijn bloedeigen arme dochter naar Cuzco brengen om haar aan den grooten Atahualpa te offeren. Maar ditmaal zal ik haar niet laten sterven, zooals de vorige maal. Ik zweer u, dat ik haar redden zal. Ha, en dan gaan we naar Lima, waar haar verloofde nog maar steeds op haar wacht. *Gracias, señor.*

(Vervolg op blz. 534 van dit nummer).

*) Ik dank U, mijnheer.

DE COLORADO RIVIER, IN DE DIEPTE VAN DEN GRAND CANYON STROOMEND.

DE GRAND CANYON VAN ARIZONA.

IN het verre Zuid-Westen van de Vereenigde Staten ligt een uitgestrekte hoogvlakte, een onmetelijk plateau van een paar duizend meter hoog.

Woestijnland is het, dor en droog, gloeiend heet in de zon, maar 's nachts tintelend van vrieskristalletjes. De steenachtige of zandige bodem laat nauwelijks eenige cultuur toe, en zoo is dit geweldige hoogland dan ook een schier onbewoonde woestijngelukkig. Het grootste deel behoort tot den staat Arizona, de Benjamin onder zijn broeders, en spreekwoordelijk geworden in den Amerikaanschen omgang als het land bij uitstek van primitiefheden en wonderlijke toestanden.

Een veelbelovende staat uit een oogpunt van cultuur en kolonisatie is Arizona niet: wat zal men in die woestijn en op die hoogvlakte verbouwen, te meer waar het paradijsland van Californië betrekkelijk zoo dicht bij is?

Zoo is Arizona dan ook verschoond gebleven van die kolonisatie die aan zoo menig interessant land van de nieuwe wereld alle beking ontnomen heeft. Hier immers zijn de Indianen nog niet verjaagd door de ploeg van den kolonist, want er viel niets te ploegen; en al moge de buffel verdwenen zijn, en het jachtgebied in menig opzicht sterk achteruitgegaan, de Zuidwester-Indianen leven nog in grooten getale in deze dorre streken, en voorloopig zullen ze in Arizona nog wel niet uitsterven.

Ziehier dus al één charme van dit woestijnland: de oorspronkelijke bevolking leeft er nog, de Navaho's, Hopi's, Apachen, en andere stammen, ten deele verwant met de Azteken, ten deele de door deze vóórbevolking verlaten nederzettingen bewonend. Ze hebben hun oude volksgebruiken behouden, en eveneens hun kunstnijverheid, die vooral in het vlechten en bakken uitmunt.

Maar de groote eigen waarde van Arizona zit tóch in den bodem, ondanks de waardeloosheid daarvan voor ontginning en bebouwing.

In die hoogvlakte, die woestijn, liggen een paar wereldwonderen, zóó ongewoon en zóó geweldig van omvang, dat ze zoowel den primitieven wilde als den modernen cultuurmensch ontroeren en tot zwiigende bewondering brengen.

Daar in die woestijn is een kloof ontstaan, langer dan de langste diagonaal in ons land, langer dus dan van Vlissingen naar Nieuweschans; maar tevens ook van een gemiddelde breedte van 15 kilometer, dus ongeveer als van Amsterdam naar Haarlem of van den Haag naar Leiden.

Geen eenvoudige spleet dus in den grond, een kloof zonder meer. Maar een ontzagwekkende gaping in de aarde, een monsterachtige scheur in de steenen hoogvlakte, anderhalve kilometer diep.

Stel u voor een plotseligen afgrond van zestienhonderd meter, waar dus zestien hooge kerktorens in zouden gaan, boven op elkaar gestapeld. Een gat in de aarde, waar het heele Harzgebirge in verstopt zou kunnen worden met Brocken en al. Duizelt gij nog niet? De natuur heeft, nu ze eenmaal met alle normale begrippen van afmeting aan het spotten was, haar gedrochtelijk werk nog fantastischer willen maken.

Ze heeft er een belichting geschapen, en een helderheid van atmosfeer, die den waarlijk grooten afstand van rand tot rand heeft doen verdwijnen.

In Nederland kan men op 15 kilometer afstand nog wel een hoogen kerktoeren zien, hoewel slechts flauwtjes. Maar bij die reuzenkloof van Arizona ligt de overkant als voor 't grijpen, of we steentje voor steentje en korreltje voor korreltje onderscheiden konden. Toch is de afstand gemiddeld vijftien kilometer; en men kan in de lengte nog veel grooter afstanden zien.

De groote kloof is als een ^{*}binnenste ^{*}buiten ^{*}gekeerd gebergte: de details van de wanden doen aan gewone rotspartijen denken. Maar men begint de afdaling van een hoogvlakte van 2300 Meter af, een vlakte nochtans, haast zoo vlak als de Drentsche heide.

Die vlakte ziet men langs den bovenrand van de kloof egaal voortloopen, effen als water.

Van dien rand af beginnen de rotswanden omlaag te gaan, met sprongen dalend en terrassen vormend. Telkens een loodrechte muur, die uitloopt op een rotseilandje in dien bajert van gesteener loopen kleurige strepen door, evenwijdig, en meebuigend om hoeken en kronkelingen.

Zoo ontstaat het horizontale karakter, dat, ondanks de groote diepte van de kloof, den Canyon kenmerkt; horizontale lijnen voeren den boventoon, maar ze worden soms onderbroken door op het andere, tot het voor-historische bouwwerken gaan lijken, tempelruïnes van een half bedolven woestijnstad.

Steeds lager dalen die terrassen af, de groote kloof steeds nauwer makend; op den bodem, op 700 Meter boven de zee, vinden

IN DEN GRAND CANYON.

we de Colorado rivier, een woest schuimenden bergstroom, die geel ziet van de meegevoerde afslipfels.

Dat is de bewerker van dat alles! Duizenden jaren lang heeft het riviertje er geknaagd, wie weet in welken vroegeren vorm of onder welke andere omstandigheden. Steeds dieper heeft de Colorado rivier zich een bedding uitgevreten uit de zachte gesteenten, tot ze eindelijk door de hoogvlakte heen was, en aan de Californische kust al haar bezinksels kon afzetten.

O, ironie van het lot! Uit dat onvruchtbaar woestijnland van Arizona brengt dat riviertje de vruchtbare klei voor haar delta mee. Subtropische weelde van plantengroei groeit op het slib, dat aan den dorren Canyon ontleend is.

* * *
De Grand Canyon van Arizona begint langzamerhand den toerstenstroom tot zich te trekken, ondanks de groote afgelegenheid.

Men komt er over den Atchison, Topeka and Santa Fé-spoorweg (kortweg Santa Fé genaamd), die van Chicago over Kansas City naar Zuid-Californië voert. Bij het station Williams, een slordig plaatsje van eenige havelooze huisjes in den woestijn, stapt men over op een zijlijntje, den Grand Canyon Railway, honderd kilometer lang.

Men spoort door een flauw golvend land van dennebosschen, en na een zit van 2½ uur is men aan het station Grand Canyon. Daar liggen op den rand van de stille kloof twee hotels, het eene zeer deftig, het andere minder pretentius; men krijgt er muilezels en gidsen, om tochten langs den rand te doen, of om de afdaling te volbrengen.

Eén pad begint hier, een zigzaggend steenen weggetje, dat vrij goed begaanbaar is voor goede en geregelde klimmers. In drie of vier uren kan men den bodem bereiken, en in iets langer tijd weer naar den rand omhoogklimmen.

Ongekende sensatie, om in het binnenste van de aarde af te dalen, en langzaam de wanden achter zich te zien omhoogrijzen tot men geheel in den ketel omsloten is. In fantastische pracht schitteren de kleurige rotswanden, met alle denkbare tinten, vooral veel violet en bruin, in combinaties die het oog verrukken. En die kleuren en tinten veranderen voortdurend, al naarmate de zon er op schijnt. Zware slagschaduwten kunnen de kleurenpracht wat temperen, maar ze brengen juist ook de wonderlijke schakeeringen te weeg, die den Canyon doen verschillen van elk ander tafereel ter wereld.

Onlangs is de nieuwe weg voltooid, die langs den rand voert tot een paar uur gaans van de hotels; deze Hermit Rim road geeft gelegenheid om de kloof in allerlei belichtingen en standen te zien: op enkele plaatsen ziet men de rivier op den bodem liggen, en hier en daar verderop ziet men nog een enkel kronkeltje terug.

Men kijkt, als op de afbeelding hierboven, dan in de lengte door den Canyon heen, en dan vooral domineert de horizontale lijn. Maar op de meeste punten krijgt men het allerdiepste niet te zien, en eveneens is, wat men van de rivier af als rand ziet, lang niet de hoogste rand van den Canyon. Op de afbeelding op de vorige bladzijde ziet men b.v. niet meer dan een tiende deel van de geheele hoogte!

Hier, in de woestijn van Arizona, heeft de natuur wel alle proporties genegeerd: vergeleken bij deze kloof en haar geweldige afmetingen en schoonheden zijn de Zwitsersche Alpen slechts banale bergjes.

MR. W. J. VAN BALEN.

Overneming verboden.

DE LEVENSGESCHIEDENIS VAN EEN SPIN.

(Slot).

„M IJ zoo goed mogelijk op mijn achterpooten in evenwicht houdende, begon ik snel den hellenden oever af te kruipen tot ik aan den rand van het water kwam. Denk u mijn verrukking eens in, toen ik bemerkte dat ik evengoed op het water als op het land kon loopen!”

„Ik wist niet dat een spin dat kon”, merkte ik hoogst verbaasd op.
„Och, u weet nog niet half wat wij kunnen als we er toe gedreven worden”, antwoordde de spin. „Ja, sommige soorten van onze familie kunnen op het water loopen, en ik behoor tot hen. Wij hebben familieleden, die kunnen duiken en in een waterbommel onder water leven, en andere die op het land springen als een kangoeroe. U behoorde eigenlijk niet zoo verwonderd te zijn over onze water-neigingen, want we zijn vrij nauw verwant aan de krabben en kreeften”.

„Je lijkt zeer zeker op een krab”, gaf ik toe.

„Jawel, maar krabben hebben tien pooten, en wij maar acht”, antwoordde hij dadelijk. „Maar laat me verder gaan. „Zoodra

ik me dus op het water bevond, ging ik op weg naar het dichtstbijzijnde bosje riet en begon een klein webje te spinnen om er vliegen in te vangen. Vóór ik dit echter begon te doen, kroop ik tegen een rietstengel op en had het geluk een rijke oogst te vinden van kleine vleugellooze wezens, even groot als ik zelf. Ik at er zoveel van als ik kon en slaagde er in mezelf tweemaal zoo omvangrijk te maken als ik eerst was."

"Hoe at je ze op?" vroeg ik.

"Ik greep ze een voor een bij hun rugvel, beet er een gat in en zoog ze het bloed uit", hernam de spin. "Toen ik hiermee klaar was, bouwde ik een web tusschen het riet en begon mijn voornaamste bezigheid in 't leven, n.l. wachten tot kleine vliegen in het web verward raken en er dan dadelijk op los rennen. Ik ving er heel wat en ik groeide snel. Zoowat eens in de drie weken moest ik uit mijn vel kruipen, daar dit nooit zoo hard groeit als mijn vleesch. Dit was wel een beetje vervelend. Ik kwam er altijd uit met een nieuwen huid op maat, maar nu en dan verloor ik wel eens een poot in den strijd".

"Wat pijnlijk moet dat geweest zijn!" riep ik medelijdend uit.

"Nu, dat zal ik niet ontkennen", gaf de spin toe, "maar toch niet zoo erg als wanneer ik een mensch of een rups was. Als een rups een poot verliest, sterft hij bijna altijd. Maar als wij, spinnen, er een verliezen, krijgen wij een ander in de plaats ervan, evenals onze verwanten, de kreeften en krabben. Twee keer verloor ik er een, en 't duurde verscheidene weken voor ik ze terug had.

Nu, omtrent mijn leven aan den stroom zal ik maar niet in bijzonderheden treden. Ik zal maar dadelijk beginnen met aan een gebeurtenis die mijn geheelen levensloop veranderde. Op zekeren morgen zat ik in mijn web, heen en weer wiegelende, in de hoop een dikke, mooie vlieg te lokken die een duim verder op een rietje zat, toen plotseling de vleugels van de vlieg eraf vielen. Nooit in mijn leven heb ik ooit zooiets merkwaardigs gezien. Ze vielen er eenvoudig af, en ziet, daar zat een reusachtige mierenkoningin, de vraatzuchtigste soort van allen".

"Mierenkoninginnen werpen hun vleugels af na het huwelijk", zei ik. "Dat had je ook wel kunnen weten".

"Maar dat deed ik juist niet. Ik zat haar maar verbaasd aan te staren, en vóór ik mij nog kon herstellen, begon het dier in zichzelf te mompelen. „Verduiveld nog aan toe!" riep ze uit, „verduiveld nog aan toe! Ik had er ook wel aan kunnen denken, dat mijn vleugels vandaag af zouden vallen, en hier zit ik nu in de rivier, en vliegen kan ik niet meer! 't Is nog een bof dat dit riet dik genoeg is om er een pad naar den wal over te kunnen vinden. Dat is een lekker spinnetje daar! Dat zal ik mee naar mijn nest nemen om daar op te peuzelen".

Ge kunt wel begrijpen, dat ik niet den minsten zin had om den strijd met zulk een monster aan te binden: daarom liet ik me dan ook maar zoo gauw mogelijk vallen uit mijn web en liep zoo hard ik kon weg over het water. Maar mijn zorgen waren hiermee eigenlijk pas goed begonnen. Ik had nauwelijks een meter afgelegd, of mijn aandacht werd getrokken door een eigenaardig trillen van het water, en toen ik me omdraaide, ontwaarde ik tot mijn grooten schrik een reusachtigen waterkever die me nazette. Wat te doen? Een wedstrijd met hem aangaan? Geen kwestie van! Want voor me zag ik al weer nieuwe moeilijkheden in de gedaante van een waterjuffer-rups die bezig was langs een rietstengel naar boven te kruipen, en die me met hongerige oogen aankeek. Er zat niets anders op dan mijn toevlucht tot de lucht te nemen.

Daarom volgde ik dadelijk de vermaarde gewoonte mijner voorvaderen, en terwijl ik op een waterlelie-blad aanstevende, dat lag te schitteren in den zonneschijn, klauterde ik op de gladde bovenkant, en ging op mijn achterpooten staan met mijn gelaat hemelwaarts gekeerd. Uit mijn zes spinkliertjes in mijn staart spoot ik zes straaltjes rag, en deze zes straaltjes vereenigden zich tot een draad, terwijl ze omhoog zweefden. Ik bleef doorspuiten,

tot ik een wuivenden draad had van ongeveer een meter lang. De draad zweefde omhoog even gemakkelijk als de ijste rook. Zij schitterde als fijn glas. Er was een opwaartsche strooming van heete lucht, veroorzaakt door de zonnestralen op het blad en deels door deze opwaartsche strooming, deels door een briesje en deels door deze opwaartsche strooming, vouwde ik mijn acht kreeg ik mijn snelheid. Het blad loslatende, vouwde ik mijn acht pootjes over mijn borst met de draad er tusschen, en zweefde op deze wijze van de oppervlakte van het water op naar de pijnboomen daarboven. Ik dreef nu heel snel over de heide, net als een mensch onder aan een parachute waarvan het bovengedeelte is afgeslagen. Voort dreef ik door de geweldige hitte, naar eenige struiken hooger de rivier op. Op mijn tocht ontwaarde ik massa's broeders en zusters die op de zelfde manier een ballon-tochtje aan 't maken waren. Doch helaas! Verscheidene vogels, zwaluwen genaamd, vloegen tusschen hen door en dunden hun gelederen aanzienlijk. Ik was verlamd van schrik, toen ik bedacht dat ik zelfs in de lucht nog niet veilig was, en liet mij onmiddellijk aan een draad naar de struiken aan de rivier zakken.

Maar mijn beproevingen waren nog niet ten einde. Iedereen

scheen vandaag saam te spannen om te zien hoe ik mij in moeilijkheden zou houden. Mijn draad had reeds een hagedoorntak te pakken en ik stond op het punt mij er op neer te laten, toen ik recht onder mij een reusachtige wesp zag zitten, die druk bezig was zich te poetsen, een vreeselijk monster, met heldergele streepen en een zwarten waterjuffer-kop. Nu mogen wij spinnen graag wespen in onze webben vangen, en ze om en om draaien en met rag omwikkelen tot ze weerloos zijn en zich niet meer kunnen bewegen of steken, waarna wij hun het bloed uitzuigen. Zij zijn groot en sappig en zoet en we hebben er dagen en dagen genoeg aan. Maar als we buiten ons web gevangen worden, dan is 't de omgekeerde wereld. Dan mogen de wespen ons graag vangen. Zij vallen ons aan, grijpen ons met hun kaken in den rug en brengen ons naar hun nest, waar we smadelijk voor het souper worden opgedischt. Ik had natuurlijk geen zin een dergelijk lot te ondergaan en nam mijn toevlucht tot een andere list. Nogmaals bewees ik hoe handig ik was. Ik wachtte niet tot de wesp me zien zou, doch maakte me onmiddellijk van mijn draad los en liet me pardoes in de struiken vallen, waar ik een tijdlang doodstil bleef liggen, half verlamd van schrik.

Dien avond woedde er een onweer. Na een periode van hagel, bliksem en donder werd ik den volgende morgen wakker, en bevond dat er een krachtige wind in tegenovergestelde richting woei, en de lucht geheel grauwas. Een gevoel van onbeschrijflijke verlatenheid kwam over me in die striuk.

Ik kroop dus tegen de striuk op naar een uitstekende tak, verhoef me op mijn achterpooten, en schoot een draad de lucht in en ging er als een pluusje van door voor den krachtigen wind uit.

Hoe ik goed en wel terug kwam, weet ik nog niet. Door een bijzonder gelukkig toeval schoot ik de zelfde opening in de pijnboomen weder binnen, en daalde neer in hetzelfde gedeelte van de rivier waar ik voorheen zulk een goed leventje had gehad.

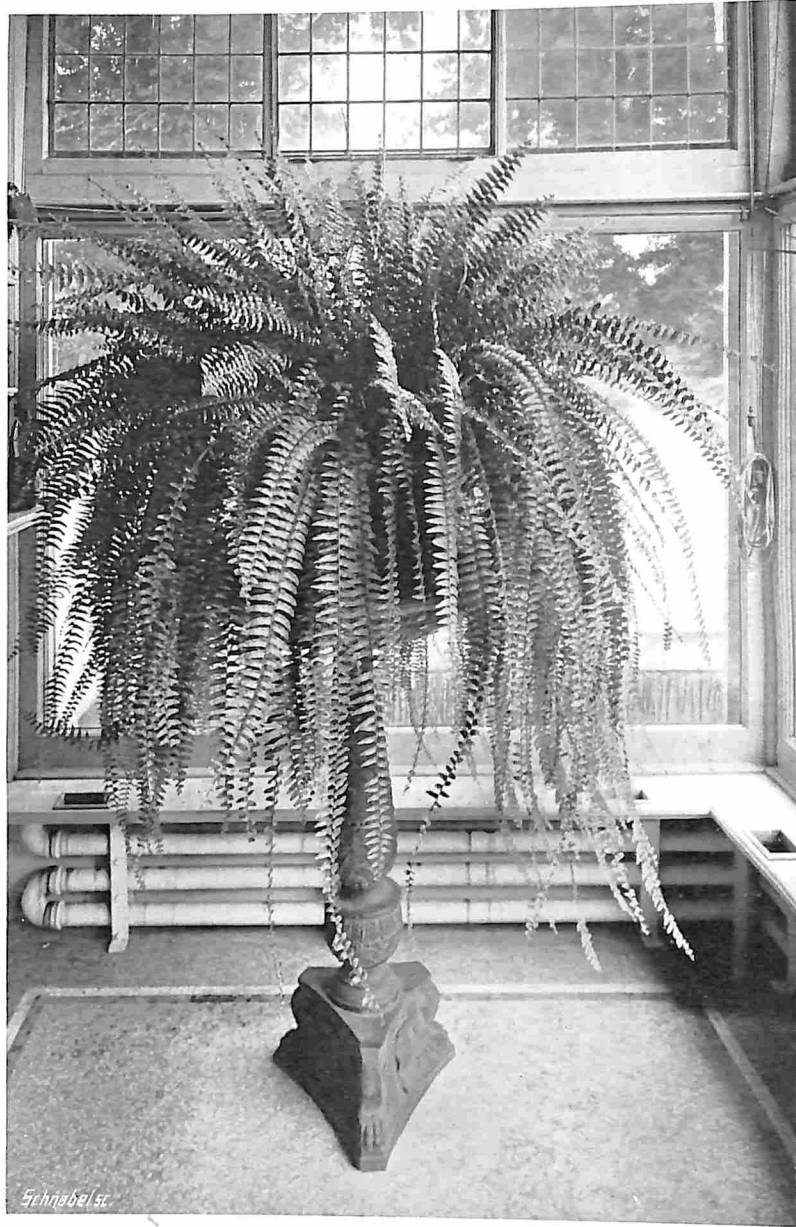
Na mijn terugkeer scheen het weer op te knappen. Doch ik was nu volwassen, en verlangde vurig, een vrouwtje het mijne te kunnen noemen."

"Waarom zocht je er een, daar je toch heel goed wist wat je te wachten stond?" vroeg ik.

"De liefde overmande me", antwoordde de arme spin met zwakke fluisterstem. Hij keek treurig om, alsof hij om hulp smeekte. En terwijl hij daar nog hulpeloos stond, klonk er een geritsel tusschen eenige bladeren in de nabijheid, een groote, dikke spin schoot op hem toe, greep hem en begon hem het bloed uit te zuigen. Eerst bood hij nog eenigen tegenstand, doch langzamerhand hielden de pooten van den rampzaligen echtgenoot op met tegenstribbelen, en daarna liet de vampier hem los en was er niets anders van hem over als een ledige, verschrompelde huid.

Overneming verboden.

C. L. ANDREWS,
(vert. door J. K.)

NEPHROLEPIS BOSTONIENSIS.

DE RECHT OVEEREIND STAANDE SCHOTEN ZIJN DE NIEUWE, DIE OMSTREEKS JUNI, MEESTAL 80 à 90 IN GETAL, DE HALVE LENGTE (ONGEVEER 80 c.M.) HEBBEN BEREIKT. DEZE PLANT TELT ONGEVEER VIERHONDERD RANKEN.

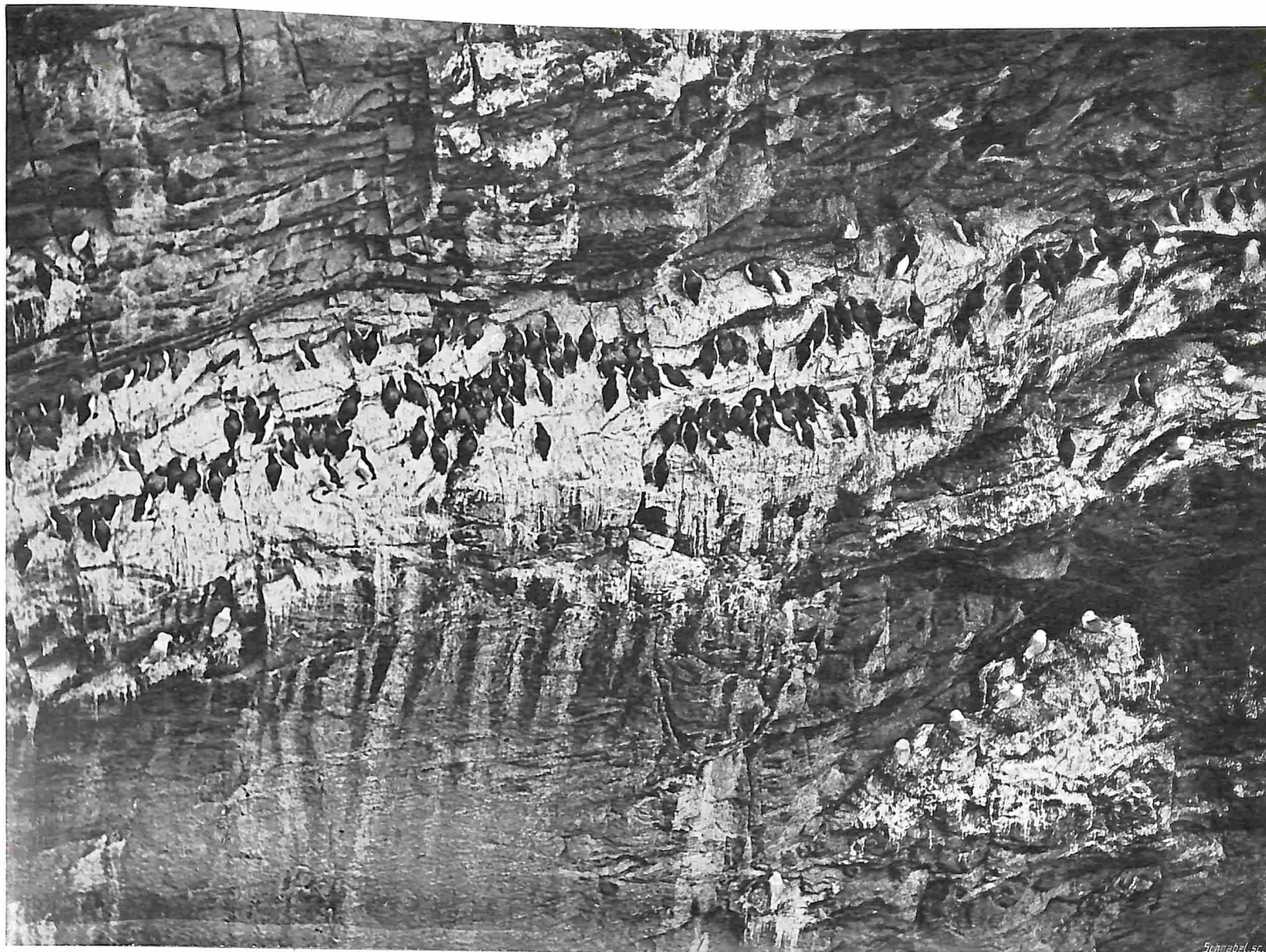

Foto Bickerton.

Schnabel, sc.

ZEEKOETEN EN MEEUWEN OP DE ROTSSEN AAN DE ENGELSCH KUST.

VAN DE ENGELSCH KUST.

„VOGELKUST”, ja, zoo mogen we een groot gedeelte van den Engelschen zee-kant gerust noemen, want er zijn maar heel weinig plaatsen in Europa waar zulke reusachtige kolonies van vogels voorkomen als op verscheidene Engelsche eilandjes en rotsstranden. Zeker, ook ons lage land is beroemd om zijn vogelrijkdom, en Schouwen, Texel, en bovenal het nooit-volprezen eilandje Rottum kunnen bogen op een buitengewoon rijk vogelleven, maar zoo veel als er op de rotsige kusten „across the blue stripe” wonen, neen, ik geloof niet, dat Nederland daarmee kan wedijveren. Daarbij komt nog, dat de meeste vogels, die bij onze naburen inheemsch zijn, niet in ons land als broedvogels bekend zijn. Wel wordt een enkele maal een voorwerp bij ruw weer op ons strand geworpen (zoo maakt o.a. het Tijdschrift der Nederl. Dierkundige Vereen. melding van het vangen van twee oude exemplaren van den vreemdsoortigen Jan van Gent, waarover straks meer, een op 24 Mei 1902 op de Stavorensche mosselbanken in de Zuiderzee en een op 25 Juni 1904 op Texel). Den 18en December 1908 werd een voorwerp bij de Cocksdoorp op Texel geschoten, maar zooals gezegd, tot *broeden* is het nog niet gekomen. Daarom ben ik blij, u op bovenstaande afbeelding toch een voorstelling te kunnen geven van het leven en bedrijf op zoo'n vogelkust, die zeker niet minder interessant is dan onze meeuwen-, sterns-, lepelaars- of kluitenkolonies, en zoodra ik onze eigen vogels allemaal ken, ga ik er bepaald eens heen. De in de Golf van Edinburgh gelegen Bass-rock, waar jaarlijks duizenden en duizenden zeevogels broeden, en onder welke de Jan van Genten de voornaamste plaats innemen, is wel de meestbekende der groote broedplaatsen. Dan volgt Ailsa Craig in de Clyde Baai en ook de Hybriden zijn als broedplaatsen bekend. Vooral het eiland St. Kilda, the Stack en Suleskerry (d.w.z. rotspelikanenklip) genieten bij de Engelsche ornithologen een goede reputatie, evenals het Iersche Little Skellig, de Sjetlands Islands, IJsland en de Faroër.

De meest voorkomende vogel is er ongetwijfeld de reeds eenige keeren genoemde Jan van Gent, in 't Engelsch Gannet geheeten, die in zulke massa's op de kust nestelt, dat er zelfs eilanden naar hem zijn genoemd (b.v. Gannet-Rock, Gannet-Craig, Gannet-Island, Gannet-Peak etc.).

De Jan van Gent is een flinke vogel; hij meet bijna een meter van snavelpunt tot staartende, en behoort tot de familie der pelikanen (orde Steganopodes). Het vederkleed is voor 't grootste gedeelte zuiver wit, alleen de groote slagpennen zijn zwart, ter-

wijl de exemplaren, die nog geen jaar oud zijn, bijna geheel donkerbruin van kleur zijn, bezaaid met witte puntjes. De zeer jonge dieren zijn bedekt met een fijn, zacht dons. Als ik u ten slotte nog vertel, dat de snavel een loodblauwe kleur vertoont, en de kleur van 't aangezicht zwartachtig en kaal is, zult ge hem, naar ik vertrouw, wel herkennen, wanneer ge er eens een aan het strand mocht vinden, of er een opgezet ziet in de vitrines van een museum.

Hoe is die Jan van Gent aan zijn zonderlingen naam gekomen? De heer Daalder, den lezers van „Buiten” door zijn vogelartikels welbekend, geeft den volgenden uitleg in een bijdrage, voorkomende in „Eigen Haard” van 28 Januari '11: „'t Is een groote vogel, die op eenigen afstand wel wat op een gans, en dus ook op het mannetje, *een Gent*, gelijkt. Misschien heeft ook de zeeman gesproken van „wat een Jan” als hij zoo'n dier zag of bemachtigde, en zoo kan het zijn, dat de naam „Jan van Gent” ontstaan is. Misschien ook is deze verklaring heelemaal mis, en weet een ander er een betere uitleg voor te geven. Dat men wel aan een gans gedacht heeft, blijkt uit den naam Basaangans, dien de visschers hem wel geven. De wetenschappelijke naam luidt *Sula bassanus* (L.) De Engelschen noemen hem Gannet, de Duitschers Tölpel en de Franschen ten slotte Fou de Bassan....” Tot zoover de heer Daalder.

Wilt ge nader met den interessanten vogel kennis maken, en hebt ge er de dure reis naar Engeland niet voor over, begeef u dan op een regenachtigen Zondagmiddag eens naar Artis, en bewonder in het museum Fauna Neerlandica (boven de zebra-stallen) de keurige stereofoto's van den heer P. L. Steenhuisen, die wel in staat zijn u een goed en natuurgetrouw beeld te geven van 't drukke en roezemoezige leven, dat er in zoo'n Jan-van-Gent-kolonie (of moet het wezen Jannen van Gent? dit voor de taal-zuiveraars) heerscht. En hebt ge die genoeg bewonderd, zoek dan na in dezelfde zaal naar de opgezette exemplaren van dezen vogel, en lees er thuis Daalder's beschrijving eens op na. Ook kan ik ten eerste de kennismaking aanraden met „Gowans' Nature Books No 1, Wild Birds at Home”, dat prachtige reproducties bevat van den bekenden naturalist en vogelfotograaf Charles Kirk te Glasgow, die de meeste der *Sula*-opnamen verwierf op Ailsa Craig. 't Kost maar 35 cts. per deeltje.

Nommer twee, die ik in dit pretentielooze artikeltje aan u wenschte voor te stellen, vindt ge op onze afbeelding in groot aantal op en tegen de rotsen zitten. 't Is de zeekoet, een vogel, die evenals de Jan van Gent in ons land weinig voorkomt, en er

geen broedvogel is. Aan de Engelsche vogelkust is hij echter in 't geheel niet zeldzaam. In tegenstelling met de zoeven behandelde soort, die tenminste nog een zij 't dan ook ruw en slordig nest van zeewier enz. maakt, legt deze vogel het ei (er wordt er maar één gelegd) zoo maar op de kale rotsen, waarvan het door den vreemden vorm niet kan afrollen. Behalve borst en buik, die reinwit zijn, is de vogel zeer donker, glimmend zwart, en vertoont iets geringer afmetingen dan de Jan van Gent. Op onze mooie afbeelding zien wij een kolonie in gezelschap van drieteenige meeuwen (op de rotsen rechts onder te zien), ook al vogels die niet in Nederland broeden, maar zich in den winter vrij veel vertoonen. Op de Engelsche kust zijn zij echter thuis.

Hetzelfde kan gezegd van de kleine mantelmeeuwen, die ginds eveneens in groot aantal broeden. Een vierde, zeer eigenaardige soort is de papagaaiduiker, eveneens een bewoner der Britsche rotsen. Hij vond in den jaargang 1912 reeds een plaats in dit tijdschrift, waar ge hem ook afgebeeld vindt. De belangstellende lezer zij voor nadere bijzonderheden naar die bijdrage verwezen.

A. B. WIGMAN.

Overneming verboden.

NIEUWS VAN DE SPREKENDE PARKIETEN TE GOUDA.

SCHREEF ik u eenige maanden geleden reeds over de sprekende parkieten, thans wil ik u van een dezer diertjes weer wat vermelden, dat der vergetelheid zeker wel ontrukkt mag worden.

Een er van is zóó bij de hand, dat als hij eenige keeren dezelfde zinnen hoort, hij ze spoedig nazegt. Het merkwaardigste nu weer is, dat hij Engelsche les genomen heeft. En zijn Engelsch niet uitspreekt, zooals 'n Engelschman zijn Fransch radbraakt, of omgekeerd zooals 'n Franschman zijn Engelsch koertert, neen hoor, hij spreekt het zuiver en duidelijk en zegt o.a. „Good morning my friend, you are a pretty boy”. Zeer correct. Ook heeft hij fluitles gehad, en hij fluit de honden, fluit ook enkele wijsjes. Het zingen gaat er zoo tusschen door, zooals het „Kobussie, Kobussie, kijk je nog eens om” en van „Jonas in de walvisch zat van één, twee, drie”. Hij is gemaakt verhouden en dan niest hij, en hoest en roept meteen: „gaww, gaww, 'n hapje suiker! Arme, zieke parkiet”.

't Is en blijft gemakkelijk om het beest te hooren; en wie zich niet overtuigt, kan het gewoonweg niet gelooven. Zijn uitvallen zijn allerkomiekst en alles even duidelijk en glashelder. Hij lacht, fluit, niest, hoest, praat en zoent en zegt meteen: „Lekker dier! ik zal je zoenen van plezier!” Komt het dienstmeisje binnen, dan is 't dadelijk: „Gaww meid, daar komen de soldaten aan. Gaww, gaww! zoenen moet je maar!”

P. v. T.

De herfstdraden in het oude volksgeloof.

BIJ ons dragen die draden, die zich meestal in September vertoonen, den naam van herfstdraden, in Duitschland dien van *flugsommer*, *sommerflug*, *graswebe*. Ook is er onder de boeren nog sprake van een *Aller Heiligen zomer* of *oudewijven zomer*, die den langen treurigen winter voorafgaat, en waarop zij zich evenzeer verheugen als op den vastenavond, den voorlooper van de vasten. Als dan in November die lange door storm en regen losgewoelde draden, zacht als zijde wegvliegen, zegt de landman met een zucht: „De zomer vliegt het land uit.” Dat deze draden niets anders zijn dan 't spinsel van spinnen, is heden ten dage algemeen bekend,

maar in vroegeren tijd was men omtrent den oorsprong dezer vliegende draden geheel in 't onzekere. Toch schijnt men een vaag vermoeden gehad te hebben, dat ze het werk van spinnen waren. In een oud middeleeuwsch Duitsch gedicht komt namelijk het volgende voor:

Geht auf den *fliegende sommer*
spinnewippe das sumers zit
im gras uf gruenen wisen.

Wat daarvan zij — onder de natuuronderzoekers van den ouden tijd waren er, die deze draden hielden voor uitwasemingen der planten die in de koele herfst dagen in de lucht verhardden en tot draden geworden waren, zooals men ze soms uit de harsen der planten trekken kan; terwijl weder anderen ze hielden voor het weefsel, voortgebracht door een onbekend soort van kevers.

Het volksgeloof in den heidenschen tijd zag daarin het werk van de vrouwtjes van dwergen, en het is niet onmogelijk dat daaraan de naam van „Oudewijven zomer”, als tegenstelling van den eigenlijken zomer, ontleend is. In den winter — zoo heette het — heerscht de Oude — in den zomer God.

Na invoering van het christendom bracht men het verschijnsel in betrekking tot de Moeder Gods, tot Maria.

Het voorjaars-weefsel heette in Duitschland ook *Meisjes zomer*, *Mariengarn*, *Marienfaden*, het herfstweefsel *Nazomer*, *Herbstgarn*, *Alterweibersommer*, hoewel men beide soorten zonder onderscheid met den eenen of anderen naam bestempelt. In Frankrijk werden die draden *filz de la Vierge*, in Engeland *gossamar* (godssleep, slepend gewaad) genoemd.

Na de onderzoekingen der latere natuurkundigen kan men als uitgemaakt aannemen, dat de herfstdraden het weefsel zijn van wandelende jonge spinnen, die voornamelijk tot de soorten van gluipende spin (*Lijcasa*) kruisspin (*Epeira*) brabbespin (*Thomisius*) en weverspin (*Theridium*) behooren, en wier draden het luchtschip vormen, waarop zij zich voortbewegen, en dat zij uitspannen om een weinig buit te maken.

De herfstdraden hebben ook hun legenden; waarvan wij er hier ten slotte een zullen mededeelen.

Een vroom meisje had de Heilige Jonkvrouw gesmeekt, haar toe te staan, dat een door haar gesponnen hemd hem, die het dragen zou, onkwetsbaar mocht maken. Zij wilde haar eenigen, innig geliefden broeder beschermen, die juist ten oorlog zou trekken. De Moedermaagd verhoorde den wensch der smeekende; doch deze, inmiddels in liefde ontgloeid voor een onwaardige, schonk dit kleedingstuk hem en niet haar broeder. Toen nu de slechte man zich op die gunst beroemde, en de broeder hem deswege tot een tweegevecht uitdaagde, bleef hij ongedeerd, maar moest de trouwe broeder het leven laten. Sedert dien tijd zit die zondares aan het spinnewiel en spint zonder ophouden, maar de wind scheurt haar de draden altoos stuk en verwaait ze.

Zoo vertellen het de Russische boerenmeisjes, en zoo laat zich ook haar spreekwoord verklaren: „Hartstocht brengt verderf, dat leeren de herfstdraden”.

CORON.

De Landbouw-onderneming „de Wilhelminapolder” bij Goes.

IN de nabijheid van Goes is, zooals aan vele lezers van dit tijdschrift wel bekend zal zijn, de landbouwonderneming „de Wilhelmina-Polder” gelegen. Deze onderneming is zeker de grootste op de zeelei in ons land en biedt, zoowel voor kenners van het landbouwwak als voor liefhebbers veel interessants aan. Enkele jaren geleden, in 1909, werd het 100 jarig bestaan van deze landbouwonderneming gevierd en werd bij deze gelegenheid door den voorzitter van het Hoofdbestuur, de heer C. Kolff A. Czn. te Rotterdam een rede gehouden, waarin hij in 't kort de geschiedenis van den polder mededeelde.

Waar thans de Polder gelegen is, waren eertijds schorren en aangewassen, die grootendeels aan het Rijk behoorden. In 1808 werd op last van den Directeur-Generaal van den Waterstaat een plan tot indijking ontworpen en het besluit genomen het geheel publiek te verkopen onder voorwaarde van bedijking op door het Rijk te bepalen wijze en onder verplichting van het graven van een haven ten behoeve van de stad Goes, die daarvoor een som van f 100.000.— aan de koopers zou vergoeden. Op 13 April 1809 werd een combinatie van 24 personen, op één na te Rotterdam woonachtig, onder leiding van den heer Willem Suermondt, kooper van deze gronden voor een bedrag van f 650.000.—.

Onmiddellijk werd met de bedijking een aanvang gemaakt, die in 1810 reeds bijna voltooid was. Gedurende die bedijking deden de Engelschen een inval in Walcheren, met het doel den invloed van hun doodvijand, den Franschen

Foto J. Magielse.

DE LANDBOUWONDERNEMING „DE WILHELMINAPOLDER” BIJ GOES.
RAMMEN, ALLE VOLBLOED LINCOLN-RAS.

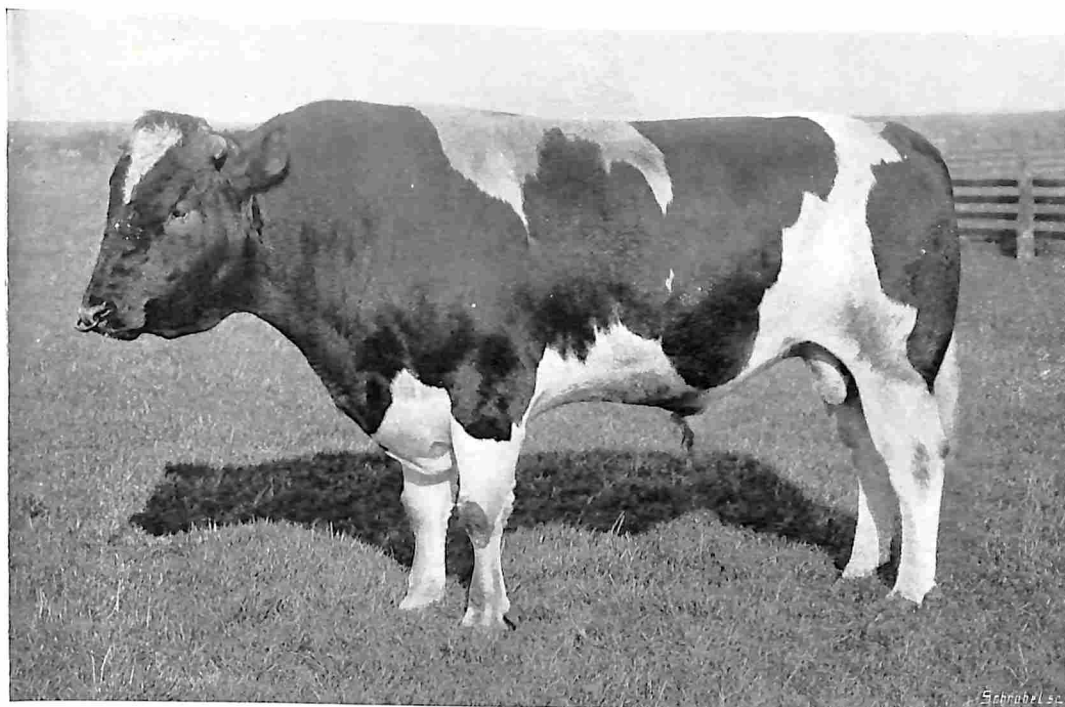

Foto J. Magielse.

DE LANDBOUWONDERNEMING „DE WILHELMINAPOLDER” BIJ GOES.
VIJFJARIGE ZWART-BONTE STIER „HEINRICH” VAN ’T FRIESCH-HOLLANDSCH VEESLAG.
Ingeschreven in het N. R. S. Vader „Dick”, No. 7792 N. R. S.

Keizer Napoleon te fnuiken. Van Walcheren uit trokken zij verder landwaarts in en bereikten ook den pas ingedijkten polder, waar zij voor niet minder dan f 50.000.— schade toebrachten aan dijken, gereedschappen, enz. De zaken van den polder marcheerden in den beginne niet te best en daarom werd in 1811 tot Directeur van den polder benoemd de heer Gualtherus Jacob van den Bosch, die zich ter plaatse vestigde en van 1811 tot 1836 de zaken bestuurde. Bij den verkoop der schorren was, ingevolge beschikking van Zijne Majesteit Koning Lodewijk van den 10den van Wintermaand 1808 bepaald, dat de Nieuwe polder den naam van Lodewijkspolder zou dragen. Toen het huis van Oranje weder den erfelijken troon besteeg, wenschten de bestuurders van den Polder de herinnering aan de regeering van Koning Lodewijk kwijt te raken en bij besluit van 8 Maart 1815 werd door Zijne Koninklijke Hoogheid, den Prins van Oranje-Nassau, soeverein Vorst der Vereenigde Nederlanden enz., enz. toegestaan, voortaan den naam van een der leden van het Koninklijk Huis en wel die der Vorstin Frederika Louise Wilhelmina aan den polder en aan het daarin gelegen dorp te geven.

In 1815 was de polder geregeld in cultuur en kon in een rapport aan Hare Majesteit de Koningin vermeld worden, dat er in den polder aanwezig waren, 14 groote en 6 kleine huizen, 4 schuren en woningen, 8 droogschuren en dat de bevolking bedroeg 120 zielen en de oogst reeds aan 600 menschen werk verschafte. Aan den polder behoorden toen 60 paarden, 100 stuks hoornvee en 150 schapen. Thans telt Wilhelminadorp ruim 600 inwoners en bedraagt het aantal paarden ± 280, rundvee gemiddeld 425, 650 schapen en 400 varkens. Gedurende vele jaren heeft de Polder veel te lijden gehad van belangrijke oevervallen en zijn voor de verdediging van de vooroevers en van de dijken enorme bedragen besteed moeten worden. Van 1818 tot 1870 behoorde de polder dan ook tot de z.g. calamiteuse polders, doch daar de toestand verbeterde, werd in laatst genoemd jaar de calamiteit van den polder opgeheven.

De landbouwonderneming is in totaal ongeveer 1400 hectaren groot. De gronden zijn verdeeld over 6 hofsteden. Het beheer is opgedragen aan een Directeur — sinds 1894 de heer H.A. Hanken — bijgestaan door een hoofdopzichter en een boekhouder. Aan het hoofd van iedere hofstede staat een opzichter of kastelein. Het kanaal, dat de stad Goes met de Schelde verbindt, loopt dwars door den polder en scheidt dezen in twee karakteristieke gedeelten; beoosten het kanaal de lichtere gronden, bewesten het kanaal de zwaardere. Voor den „Polder” is dit kanaal, met het oog op de verscheping van de landbouwproducten, van groote beteekenis.

In den „Polder” heeft de akkerbouw steeds op den voorgrond gestaan. Van dit onderdeel van het bedrijf moesten de voornaamste inkomsten komen. De rundvee- en schapenhouderij werd zoo inschouwend mogelijk onderdeeld men beschouwt dit onderdeel meer als de fabrikant van den, vooral in vroegeren tijd onmisbaren stalmest, dan wel als

een groote bron van inkomsten. In den aanvang waren vlas, koolzaad, gerst en haver de hoofdproducten, na 1837 namen tarwe, vlas, meekrap en erwten de grootste oppervlakten in. Door de uitvinding der aneline-kleurstoffen werd de meekrapcultuur te gronde gericht, terwijl de vlasbouw door het optreden van ziekten een stroomloeg moest worden. In 1873 werd een stoomploeg met cultivator, de eerste in ons land, aangeschaft. Die beetwortelcultuur werd in 1870 ingevoerd, karwij in 1878 en mosterd in 1879. Ook de teelten van aardappelen en erwten werden uitgebreid, ten koste van paardenboonen en haver.

Van 1890 af werd het gebruik van kunstmeststoffen ingevoerd. Voor dien tijd was het niet mogelijk om, uitluitend met de in den polder geproduceerde stalmest, de hoogst mogelijke opbrengsten te verkrijgen en werden groote hoeveelheden straatmest te Zierikzee en Goes aangekocht. Daarmede is men thans opgehouden, daar de kunstmeststoffen goedkoper en veel beter zijn. Voor een bedrag van ongeveer f 35.000.— wordt thans jaarlijks aan kunstmest aangekocht. Behalve de bemesting met stalmest en kunstmest wordt ook zooveel mogelijk de groenbemesting toegepast.

Geheel overeenkomende met de cultuur in de provincie Zeeland, worden in den „Polder” een groot aantal gewassen verbouwd, waarvan thans suikerbieten, tarwe, erwten, haver, vlas en aardappelen op den voorgrond treden. In 1911 werden van de bijna 1400 H.A. niet minder dan bijna 252 H. A. met suikerbieten verbouwd. Om het vervoer van die groote hoeveelheden bieten te vergemakkelijken en tevens om de wegen te sparen, is door een gedeelte van den polder een vaste spoorlijn aangelegd, waar, naar behoefte, zijlijnen naar de verschillende perceelen land kunnen worden aangesloten.

In het gedeelte van den „Polder” beoosten het kanaal, treedt de cultuur van lucerne en klaver meer op den voorgrond. Onnoodig om te zeggen, dat het gebruik van de klaverruiters bij deze culturen en ook bij andere teelten, algemeen is. Door den tegenwoordigen Directeur wordt, reeds jaren lang, veel werk gemaakt van de verbetering van den veestapel. De bij dit artikel behorende afbeeldingen geven daarvan een beeld. Bij de komst van den heer Hanken in „den Polder” waren de paarden meest van gekruist Zeeuwsch-Oldenburgsch ras, zooals toen in een groot deel van Zeeland het geval was. Door aankoop van hengsten en merries van Belgisch ras is de fokrichting thans geheel gewijzigd. Het overgroot deel der fokpaarden in den Polder zijn ingeschreven in het Zeeuwsch-Belgisch stamboek. Het rundvee, in vroeger jaren van gekruist Shorthorn-Zeeuwsch of volbloed Shorthorn ras, behoort thans tot het zwart bont Friesch-Hollandsch veeslag. De melkkoeien behooren veelal tot het Zuid-Hollandsche veeslag; het vee voor de mesterij wordt in Gelderland en Utrecht aangekocht. De melkkoeien worden voortdurend gecontroleerd, ook op tuberculose. Verdachte dieren worden steeds verwijderd. De schapen, wier aantal in latere jaren iets

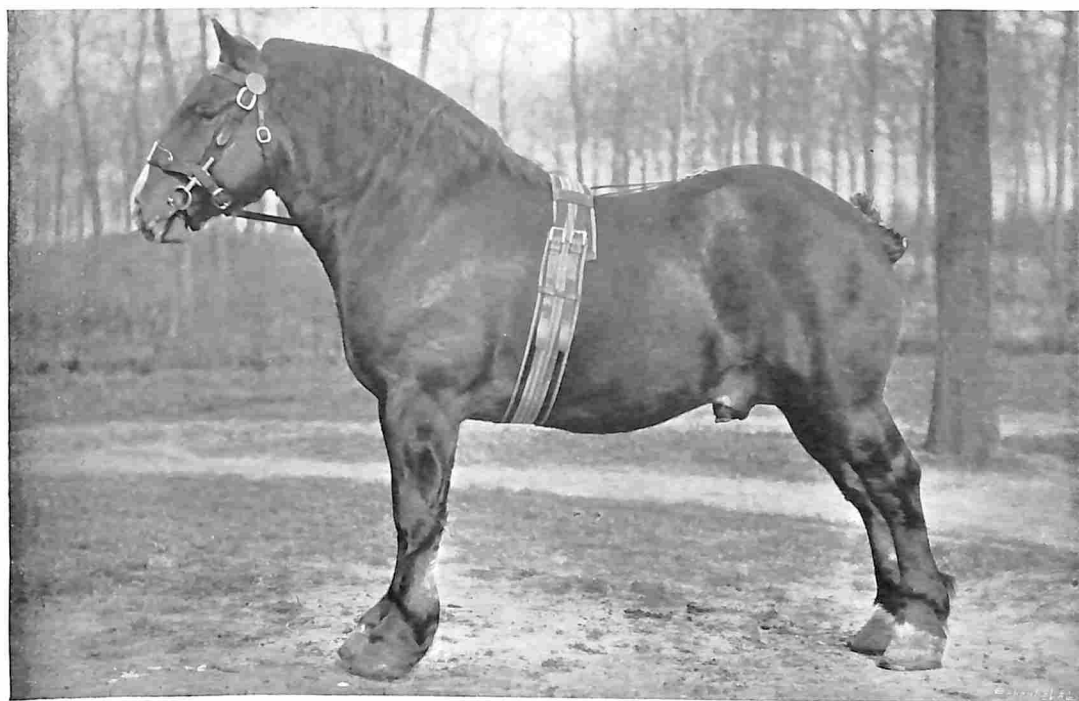

Foto J. Magielse

DE LANDBOUWONDERNEMING „DE WILHELMINAPOLDER” BIJ GOES.
VIERJARIGE HENGST „MAJEUR MECHT”.

Ingeschreven in het Belgisch Stamboek onder No. 71636. Kleinzoon van Brin d'Or.

ingekrompen is, zijn van Lincolnras of kruisingsproducten van Vlaamsche ooen met Lincolnrammen. De varkensfokkerij heeft onder het bestuur van den heer Hanken een groote uitbreiding gekregen. Jaarlijks worden door den Directeur in Engeland beeren gekocht van volbloed groot Yorkshire ras, ter verbetering van het in den Polder aanwezige ras en wordt er niet tegen opgezien om aanzienlijke bedragen voor dit doel uit te geven. Het gevolg is dan ook dat deze fokkerij algemeen bekend is geworden en jaarlijks een groot aantal fokvarkens, zoowel zeugen als beeren, naar alle deelen van ons land verkocht worden.

Uit bovenstaande uiterst korte beschrijving van deze belangrijke landbouwonderneming moge blijken, dat het bedrijf geheel op de hoogte van den tijd is. In samenwerking met den Rijkszuivelconsulent, met den Directeur van het Proefstation te Goes en den Rijkslandbouwleeraar worden voortdurend proeven genomen om na te gaan, door welke maatregelen het bedrijf nog verbeterd kan worden.

In de nabijheid van het Dorp bevinden zich nog een uitgebreide boomgaard van appels met onderplanting van zwarte bessen en roode aalbessen en de bekende Zeeuwsche Proeftuin, die onder leiding staat van den Rijkstuin-
I. G. J. KAKEBEEKE.

Overneming verboden.

IN EN OM MAASTRICHT.

HET is wel eens aardig op een mooien zomerschen dag de Maastrichtsche groote markt te bezoeken, waar het statige stadhuis met zijn vierkanten, zwaar massieven bouw van grauw verweerden zandsteen en graniet, met zijn stemmige rijen vensterramen, zijn op hooge boogpijlers steunend balcon en zijn sierlijken renaissance-toren, ernstig-gewichtig staat tusschen de woelige drukte van koop- en verkoopfurie. Klokwijsplaten naar de vier windstreken geven den tijd aan en een zevende, gouden engel op de torenspits wijst met uitgestrekte arm de windrichting.

Merkwaardig is het hoe een kleine stad zoo'n groot en druk

Foto Aug. F. W. Vogt.

MAASTRICHT. HET MUSEUM AAN DE GROOTE STRAAT.

Foto Aug. F. W. Vogt.

HET KANAAL LANGS DE MAAS TE MAASTRICHT.

bezoekt marktplein heeft. Vóór den voorgevel van het stadhuis wordt de veemarkt gehouden. Daar staan de runderen in rijen, vastgebonden aan door ijzeren palen geregen kettingen, witte, zwarte, bruine dieren, loeiend en links en rechts met de staarten hun lijven slaand, te dabben in hun vuil. Door het koeiengeloei heen hoort men het verward, lawaaierig aanprijzen en bieden der blauwgekielde veeboeren en slagers in met bloed bespatte, witte jasjes, of den klappenden accoord-toeslag, als er weer een stuk vee wordt verkocht.

Links van de veemarkt loopen de lange straatjes van vaalgrijze, zeildoeken manufacturentjes. Daar is het ook leven, leven alom. Hier staat een koopman zijn wit linnengoed en kantwerken luid roepend te koop te bieden, elders een koopvrouw met luide zang van volksdeunen voor haar bonte stoffenkraam de aandacht te trekken van de op koopjes uitzijnde burgerjuffrouwen. En tusschen de kraampjes gonst het stemmengeruisch van de bonte menschenmengeling in den zonneglans, die speelt met de scha-keering der links en rechts uitgespreide stoffen. Het stijve, bronzen standbeeld op rechthoekig, hardsteen voetstuk van den uitvinder van het lichtgas, den getogaden Minckelers, staat daar met vóór zich de manufacturenkraampjes en achter zijn fraai bloemen- en boompjesplantsoentje, de vunzige kraampjes der vischmarkt, als een op de brug van het schip op uitkijk staande kapitein. Daar staan de druipend natte tafeltjes vol vischmooten en de ronde kuipen met levende paling en baars, een duffen geur verspreidend, op den met vischafval bevuilden grond.

En dan komen de pluimvee-, fruit- en groentenmarkt, waar de grootste drukte heerscht. Want daar klinken het ruwe geschreeuw van boerinnen, het kakelen van met den kop omlaag bengelende kippen, het krijschend gillen van aan de achterpooten hangende speenvarkens en het hooge, fijne gepiep van in manden op elkaar gepropte jonge duiven dooreen. Maar het aardigst van alles is wel de groentenmarkt. Voor de oude huisgeveltjes met lage verdiepingen en kleine vensterruitjes staan aan weerskanten de boerinnen achter de banken met de lange, platte groentenmanden, die zij op kleine, ronde hoofdkussentjes hebben ter markt gedragen, in rood- of paars-zwart gestreepte, korte rokken en met witte hoofddoeken, haar landelijk dialect uitkakelend tot de stadsjuffrouwen. Maar aardig ook zijn er de ouderwetsche, echt-typische Maastrichtsche groentevrouwen, in haar eigen dialect „mooswiever" genoemd. Te midden van haar groenten- en aardappelmanden zitten ze op een ouden houten stoel of een leeg citroenenkist met een goren, rood en zwart gestreepten baaien rok, een zwarten keep-mantel omgeslagen, en, zomer of winter, altijd met een strooien kap-hoed op het hoofd. Het zijn oude vrouwen, die al tientallen van jaren daar haar plaatsje hebben gehoord en die u lange verhalen zouden kunnen doen van het oude Maastricht. Want zij zijn er van overtuigd, dat het sinds haar jeugd zoo geheel is veranderd. Maar ik geloof niet, dat er in heel de stad meer dan twee nog van het echte type zijn overgebleven.

Opvallend is het hoe zich de drukte van de stad geheel concentreert op het marktplein en de straten, die er onmiddellijk op uit loopen, want eenige straten verder is het stil en doodsch. Indrukwekkend stil is het Vrijthof, het mooie, groote plein met zijn lanenzoom van rijk looverende linden; in het midden de sierlijke kiosk met plantsoen en fonteinen, en op den achtergrond de twee kerken. In den linkerhoek de oud-Roomsche Sint Jan in Gothischen stijl, een zware bouw van vergrauwd zandsteen met een hoogen, zwaar massieven toren en daarnaast Maastrichts oudste tempel, die van zijn eersten bisschop, in een samenbouw van Gothischen en Romaanschen stijl: de Sint Servaas. Hoog

Foto Aug. F. W. Vogt.

GEZICHT OP WIJK EN DE MAAS.

rijzen de zware, door de eeuwen verdonkerde tempelmuren, maar ver daar boven uit heft zich de slanke toren met zijn wijd rondom weerklinkend klokkenspel. Er ligt een vrome ernst, als een wijding om de kerken, die daar staan als trouwe wachters van het geloof der oude stad. Ernstig gaan geloovigen door de lindenlaan ter kerke en een trage stoet van weezen in zwarte, geplooiden jurkjes, met kleine witte sjaal-omslagen, en zwarte nauw om het hoofd sluitende kapjes, trekt deemoedig over het plein naar den tempel, om te gaan bidden voor haar te vroeg gestorven ouders.

Van het Vrijthof komend, staat op den achtergrond van Maastrichts mooiste en drukste straat, op den hoek van een steeg, bij een driesprong van straten, het Oud-stadhuis, een oude, vale steenenbouw met kleine, getraliede, rechthoekige vensters boven de daken der huizen oprijzend, thans een museum van Romeinsche oudheden en blijvende, stoffelijke Middeleeuwsche herinneringen uit Maastrichts roemrijk verleden. En weer een straat verder zijn we bij een vaste, houten brug gekomen, waaronder de diep liggende Zuid-Willemsvaart, een smal kanaal, druk bevaren door trekschuiten en stoomsleepbootjes, die te wachten liggen vóór en tusschen de sluizen. Op de kade daarlangs zijn aan den eenen kant nog ongesloopte brokstukken van de oude stadsomwalling en aan de andere zijde een reeks van oude huizen met in hun midden de oude Augustijnenkerk, een torenloos gebouw met barokgevel, donker verweerd, en daarachter ziet men hier en daar weer de hoge torens der kerken boven de daken der huizen uitpuncten.

En dan zien wij vóór ons de op- en weer neerhellende Maasbrug, een kunstbouwwerk uit de dertiende eeuw, als een onvergankelijk monument, de verbinding tusschen Maastricht en zijn voorstad Wijk. Op acht zwaar-massieve, hardsteenen pijlers rust het bruggevaarte hoog boven de ondiepe rivier. Bruisend en bulderend golft het onstuimige, maar ondiepe water met een geluid als van een opgezwolpe zee tegen de zware pijlers, groote plekken grind droog latend van den bodem der rivier en groot Maaskiezel ophoepend tegen de brugpijlers in jaren na jaren. Maar op de rivier zelf is het doodsch; geen zeil wordt er bol gezet door den stuwenden wind, geen wimpel wappert er met de nationale kleuren en geen stoomfluit gilt er, want de rivier is zoo treurig ondiep. Waarlijk droevig is de aanblik van de mooie, breede rivier, die daar dood ligt zonder één vaartuig. Ja, des winters, als de stroom eenige meters boven zijn gewoon pijl is gestegen, dan wagen enkele koene schippers het met hun vaartuig de rivier af te drijven, op gevaar van tegen de pijlers van den boog, waar zij onder door moeten sturen, te pletter geslagen te worden door den onstuimig golvenden stroom, of onmiddellijk achter de brug vast te loopen op den ondiepen bodem. Duizenden voetgangers schrijden dagelijks over de brug en er is een drukverkeer van voertuigen waar een paarden-tram als groot speelgoed door heen rijdt. Vandaar hebben wij ter rechter zijde

achter ons het gezicht op het kunstig aangelegde stadspark en vlak vóór ons op het voorstadje Wijk. Rechts het Oude Wijk met op zijn Maasoever het oude Romeinsche „waterpoortje”, een bijna onherkenbaar overgebleven plek waar de Romeinen een brug sloegen over de Maas. Tusschen de vunzige arbeiderswoningen en oude walwerken zien we hier en daar een mooi, nieuw gebouwde huis, door zijn voornaamheid contrasteerend met de gore omgeving. Talrijke fabrieksschoorsteenen steken de lucht in, een zwarten, dikken kolendamp uitademend, die over het stadje en de rivier langzaam wegdwartelt. Links van de brug het nieuwere Wijk met in Gothischen stijl de Sint Martinuskerk. Het is een eigenaardig samengebouwd voorstadje. In het verlengde van de brug strekt zich een mooie, breede straat met aan weerszijden mooie nieuwe huizen, die eindigt in een rijk-looverige kastanjenlaan. Maar rechts en links loopen in die hoofdstraat nu eens geheel oude, sombere straten uit met gore huisgevels, dan geheel nieuwe lanen, die weer eindigen in een oude achterbuurt. Men ziet er wel eeuwen-oude huizen met typische monogrammen en bas-reliefs in de gevels, waarvoor men blijft staan om hun sprookjesachtig voorkomen uit de gewone huizenreeks.

Hier zijn we ook in de nabijheid van de uitgestrekte bouwvelden, die rondom de stad zijn gelegen met golvende korenvelden in gouden zonneglans. En men ziet er de Limburgsche boerenhofstede in een vierkanten bouw met een groote inrijdpoort, die leidt naar de groote binnenplaats, als een oud Romeinsch binnenhof, met daar om heen de bouw van stallen, schuur en boerenwoning. In het midden van de binnenplaats een groote mestvergaarbak, waar kippen in wroeten met achteruit slaande pooten en een fiere kalkoen met bonten kleurendos en vuurrooden kam op den kop op één poot rustend het hof overziet.

Een groote waakhond ligt voor zijn kot aan een rammelen-de ketting, dof bassend, wanneer een vreemde het erf betreedt.

Groote vierwielige oogstwagens staan daar, wanneer zij vol geladen zijn, te zware last voor vier zware, Limburgsche paarden.

En rond het binnenhof zijn de stallen gebouwd met strooien dakingen, waar een merrie met haar veulen den kop uitsteken over de benedenhelft van een staldeur in het heldere daglicht.

De buitenwanden van zulke hoeven zijn soms half uit baksteen, half uit mergel opgetrokken, ja men ziet ze niet zelden met wanden van leem, versterkt door houten dwarsbinten. Het zijn meest welvarende hoeven met een rijkdom van goed gevulde veestallen en een woning, waar soms vijftien, zestien gezonde kinderen aanzitten aan den stevigen boerendisch van spek en boonen.

LEO RIKMENSPOEL.

Overneming verboden.

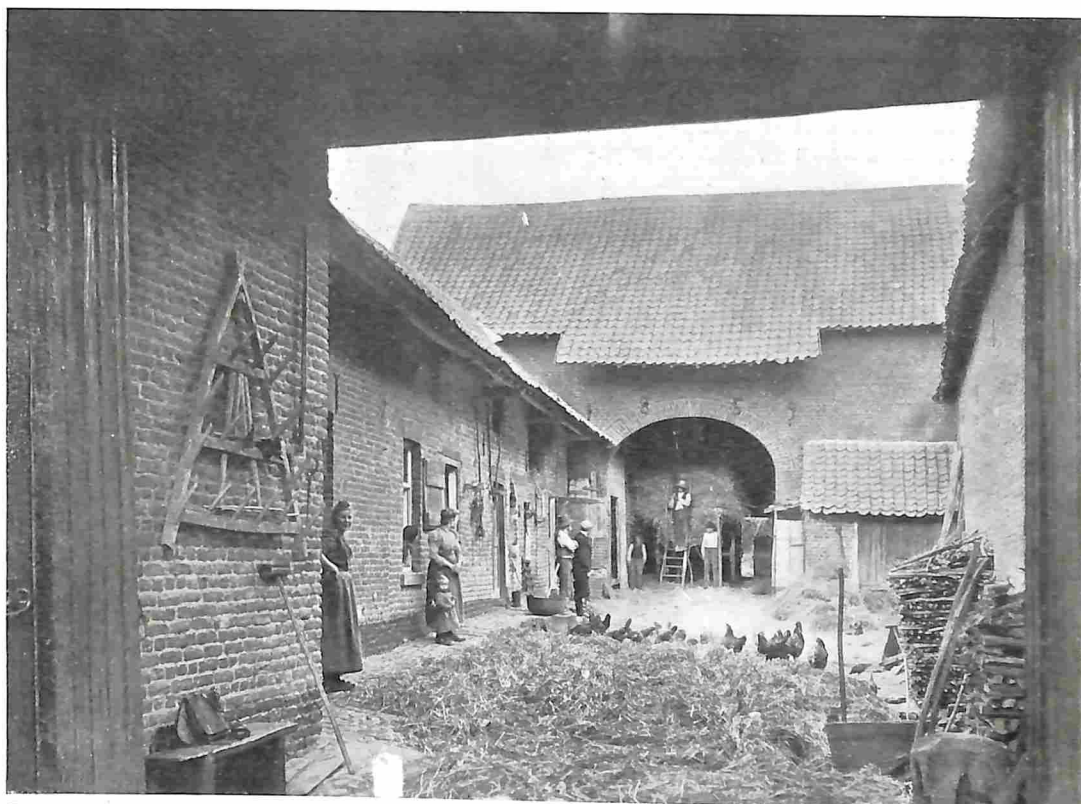

Foto Aug. F. W. Vogt.

BINNENHOF EENER ZUID-LIMBURGSCHER BOERDERIJ.

DE ZONNEVROUW.

Vervolg van blz. 525).

En hij stapte verder met dwaze lange schreden, terwijl hij op zijn staf telkens steunde.

— Die ongelukkige is krankzinnig, zei Raymond, en hij greep met de handen zijn hoofd, als vreesde hij ook voor zijn eigen verstand. O, meer nog dan gedurende hun droeven tocht door de *costa*, meer nog zelfs dan in het schriklijk uur der ontdekking van haar ontvoering, leed hij thans. Het afschuwelijk gevoel van volkomen onmacht kwelde hem onzegbaar. Maria-Theresia werd daar, op eenige passen afstand, temidden van een beschaafde stad, wellicht gemarteld! Men zou haar vermoorden. En hoe! En hoe! Een woeste smart greep hem aan.

Machteloosheid! Niets te kunnen uirichten, niets. De gunst afwachten van Huascar, die wellicht een verrader was.

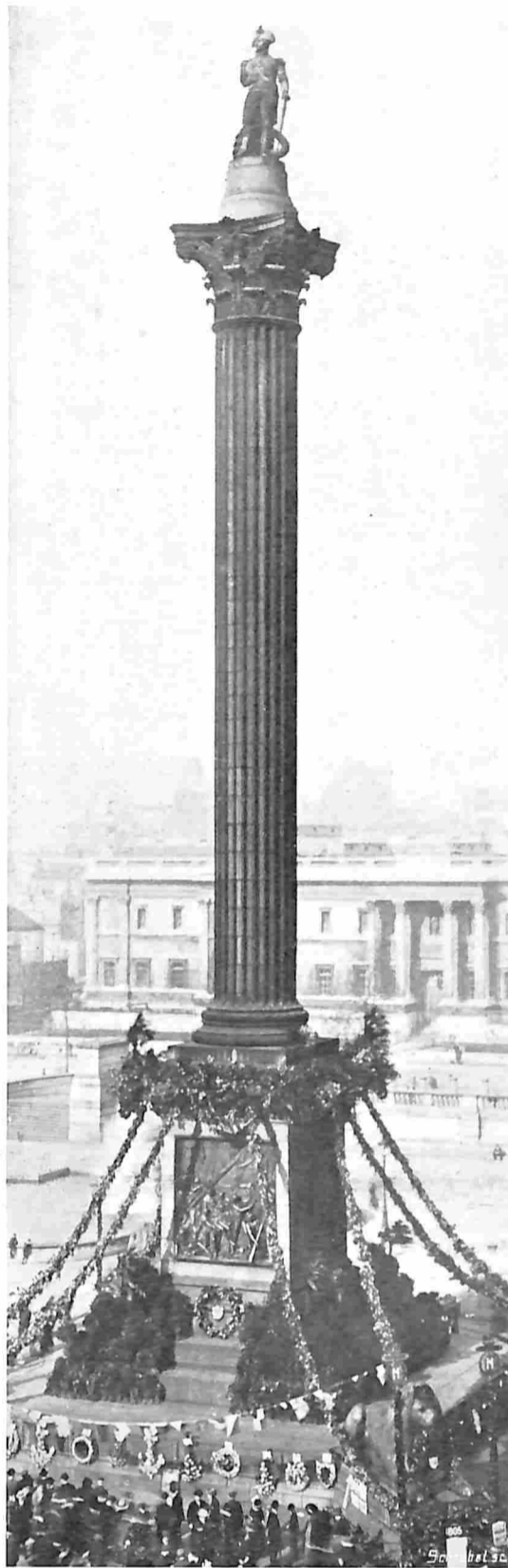
En Raymond balde de vuisten, in razernij.

— De uren gaan voorbij, er moet gehandeld, zoo praatte hij als zinneloos tot zichzelf, — kom, ik ga naar het huis, waar zij gevangen is. Wat let mij het geweervuur der soldaten, wat de wreedheid der roode punchos! Ik zal gewond worden, doodelijk gewond, goed, maar ik zal tenminste één kans hebben: het huis binnen te dringen, en den geest te geven aan de voeten van Maria-Theresia.

— Maar dan? Is zij daarmee gered? vroeg hij zichzelf af, — wat zou haar mijn dood baten?

Hij moest juist leven, en haar trachten te bevrijden. Maar nu moest hij wachten tot Huascar dien nacht om twaalf uur bij den markies komen zou. Twaalf uur. Wat 'n tijd nog...

Met de zotste plannen in zijn hersens dwaalde hij over het plein. Als hij het eens uitschreeuwde, hier op de straat. De heele stad zou in oproer raken, wanneer men vernam dat een Christin door die walglijke Indianen zou worden gedood. Hij was op het punt om midden op het plein te gaan gillen om hulp, wanneer juist een luid geraas van naderende muziek en zingende stemmen zijn aandacht wekte. Hij zag al spoedig in de verte van een *calle* het feestvierende volk naderen, het onstuimige, woeste volk, dat tot alles in staat was, waarvoor Garcia de verantwoordelijkheid niet op zich nemen kon. Geroffel van trommen klonk, geschetter van trompetten mengde zich daarin, fluitjes tiereliëerden. In den rossen gloed van fakkels en het wankelende kleurige licht van lampions naderde een soort van processie. Het volk droeg banieren, kruizen en zeer oude heidensche beelden, enkelen hadden een waskaars in de hand. De pa-

TRAFALGAR-DAG, TE LONDEN.

De op 31 October, gedenkdag van den slag bij Trafalgar, versierde Nelson zuil.

Foto Haagsch Ill. Bureau.

DE LUITENANT-VLIEGERS LEO VAN STEYN (RECHTS), DIE L.L. VRIJDAG MET LUIT. M. L. J. HOFSTEE (LINKS) ALS PASSAGIER, OVER HET WESTLAND EN ROTTERDAM VLOOG EN EEN HOOGTE VAN 2650 M. BEREIKTE.

ters hebben op de Indianen slechts dan eenigen invloed, indien zij de oude volksgebruiken in eere laten. Welnu, in dezen stoet zag men het christendom en het wonderlijke heidendom der oude Indianen naast en door elkander. De beschaafde en hooggeplaatste lieden uit Peru waren hier niet tegenwoordig, en ook de dweepzieke aanhangers van Atahualpa niet; wat men thans op dit plein, dat wel één rosse brand geelk, verzameld zag, was de heffe des volks. Die menschen zongen en dansen, en rookten en dronken en spuwden, en zongen gewijde lofgezangen, terwijl de voetzoekers her en der tusschen hen schoten.

Eenige Indianen traden, voortdurend dansend, de kerk binnen, anderen gingen in den schouwburg, waar er plotseling een vrome stilte onder hen heerschte. Men wachtte daar den dictator, die de voorstellingen bijwonen zou.

Raymond stond wanhopig den voorbijtrekkenden wilden stoet aan te zien. „Met deze dieren is niets te beginnen”, mompelde hij.

En snel wendde hij zich om, en stapte naar het huisje van baksteen, dat hem verboden was. Zonder een zweem van spijt brak hij het door den markies gegeven woord. Hij tastte naar zijn revolver in zijn jaszak, en schreed met snelle stappen voort.

Maar wat voor dwaasheid stond hij nu te bedrijven, vroeg hij zich af, en toch ging hij in hetzelfde snelle tempo verder loopen.

Ineens stond Huascar vóór hem.

— Señor, waar gaat u heen? klonk het, en een zware hand werd op Raymond's arm gelegd.

Raymond stond stil.

— Ge wèet wel, waar ik heen ga, antwoordde hij norsch, en wilde verder gaan. Huascar weerhield hem.

— Ga naar huis, Señor, sprak Huascar op uiterst kalmen toon, — en ik zal over twee uur met den kleinen Christobal bij u zijn. Maar ik sta voor het leven van uw *bruid* niet in, als u nog één pas verder deze straat inloopt!

Bij het woord *bruid* had de stem van Huascar gebeefd. Raymond keek hem aan, en vond diepen haat in de oogen van den Indiaan.

— Maria-Theresia is verloren, zei Raymond in zichzelf, vol somberheid. Doch opeens kreeg hij weer een weinig meer moed. Hij had een inval.

— Huascar, zei hij, en zijn toon was zeer plechtig, als ge de dochter van den markies... — Hij moest even zwijgen; wat hij zeggen wilde, stokte hem in de keel. Dit oogenblik was onvergeetlijk. De plaats, waar hij samen met den Indiaan stond, zou hem tot aan zijn dood in het geheugen blijven: een portiek aan den hoek van een sombere straat, waar herhaaldelijk het tumult der feestvierende kerels tot hen doordrong; een gedeelte van een gezang klonk nu eens, dan vernam men trompetgetoeter, een trom rommelde, vuurwerk knetterde of gaf een fellen knal. Tegenover het portiek was een venster verlicht met een zestal vetpitjes, brandend in glazen potjes van allerlei kleur, ter eere van den dictator; zonder twijfel hadden zorgzaam de bewoners van dat huis deze illuminatie daar aangebracht, alvorens deel te gaan nemen aan het groote feest in den schouwburg. (Wordt vervolgd).

KASTEEL HOEKELUM BIJ BENNEKOM.

Uit de beste bron vernemen wij, dat Hoekelum niet gesloopt wordt, zooals de dagbladen mededeelden, maar gedeeltelijk wordt vernieuwd. Het oudste gedeelte met de middeleeuwsche gewelven, blijft bestaan.